

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A. - MILANO.

Lizbona, 28. jul. s. Po ameriških vesteh je bil o priliki japonskih napadov na luko Port Moresby v dneh 17. in 18. t. m. poplavljen parnik »Matčuj« (4500 ton).

Hrvatska industrija lani in predlanskim

V primeri s predlanskim letom se je lani njen položaj
zboljšal

Statistike in drugi podatki, ki bi se lahko na nje naslanjali pri presoji gospodarskega položaja Hrvatske, so zaenkrat še zelo redki.

Povprašanja pri industrijskih samih kažejo različne uspehe, kakor je pač okoličina poletnih industrij, in možnosti preskrbe s surovinami.

Ena najvažnejših industrijskih panog Hrvatske je lesna industrija. V prvi polovici tekočega leta je objavilo 11 lesnih industrij svoje bilance. Gre za trdke z delniško glavnico 141.910.000 kun z 225 milijonov 900.000 kun rezerv in 323.000.000 kun kreditov. Do konca predlanskega leta je sedem teh industrij objavilo bilance s pasivnim saldovom z zneskom 11.460.000 kun, ostale štiri pa s aktivnim saldovom 3.530.000 kun. Izguba je bila torej večja od dobička. Lani je pa znašal dobiček 11.450.000 kun, dočim je znašala izguba samo 230.000 kun. Položaj je bil znatno boljši od onega v predlanskem letu. Ta slika hrvatske lesne industrije je dokaj popolna, ker je bil prej velik del lesne industrije v židovskih rokah in je bil sedaj podizavljen, tako da se je število privatnih podjetij skrajšalo.

Tekstilna industrija pa kaže s svojimi 14 bilancami bistveno drugačno sliko. Tekstilni industriji se je godilo že prej bolje kakor lesni. Bila je zaščitena, dočim je bila lesna industrija izpostavljena vplivu svetovnih tržišč. V poštev prihajajoča delniška glavnica znaša v tekstilni industriji 96.400.000 kun, rezerve 256.780.000, krediti pa 142.790.000. Tekstilna industrija je torej zbrala večje rezerve in rabila manj kredita kakor lesna. Predlanskim je bilo v tekstilni industriji 13 aktivnih saldov s

skupnim zneskom 5.690.000 kun in samo en pasivni saldo 3.350.000 kun. Lansko leto ni prineslo v tekstilni industriji nobenih izgub, pač pa skupni dobiček v znesku 22.680.000 kun. Sodeč po teh uradno objavljenih podatkih je torej hrvatska tekstilna industrija zelo dobro odrezala. Dali bi ostal položaj tako ugoden tudi letos, še ni mogoče reči, ker je treba pač računati z večjimi težkočami v dobavi surovin in ker zaloge blaga in surovin po vrednosti ne znašajo več kakor 192.140.000 kun.

Doslej objavljene bilance privatnih rudnikov obsegajo samo pet podjetij, ki so izkazala predlansko skupno izgubo 12 milijonov 540.000 kun. Lani sta imeli dve podjetji 130.000 kun dobička, ostala pa izgubo v skupnem znesku 490.000 kun. Manj zaslužka kakor leta 1940. izkazuje farmacevtska industrija. Na razpolago je šest bilanc, tovarni v veletrgovini, ki obsegajo pretežno večino podjetij te stroke. Hrvatska je v interesu preskrbe širokih slojev prebivalstva s ceninami živili omilila zaslužek lekarnarjev in drogeristov. Pri presoji položaja je treba izpostaviti eno podjetje, ki je imelo predlansko izgubo v znesku 1.630.000 kun, kar so pa povzročili posebni razlogi. Ostala podjetja so izkazala za predlansko leto 910.000, za lansko pa 510.000 kun dobička. V splošnem položaj farmacevtske industrije ni bil neugoden.

V splošnem lahko rečemo, da je hrvatska industrija v teh štirih panogah odrezala lani bolje kakor predlanskim. Približno enako sliko dobimo, če pregledujemo druge objavljene bilance.

kakor da je ob robovih gozda zadrževal en kan.

Več deset bomb je počilo skoraj istočasno. Drevesa in mošnje, orožje in grmičevje, vse je letelo na vse strani. Ne da bi dali upornikom časa, da bi se okrepili, so pričele naše strojne na tem sektorju regljati. Pritisk je vedno bolj pojemal. Ure so minile, obleganje partizanov je postajalo vedno bolj grozeče, vendar je našel borbeni duh naših vojakov nove vzpodbude in iz ust naših dečkov so se oglašale vedno bolj zbadajoče besede, ki so kazale in obetale, da bo vse to komunistom drago poplačano. Ni bilo časa misliti na jed, treba je bilo samo streljati, pravilno streljati in ne štediti s strelivom. Mnoge krogle so dosegle cilj in v kratkih presledkih so prihajali iz gozda glasovi, ki so pričali, da so naše svinčenke dobro zadele.

Z naraščanjem teme je ugašal tudi ogenj komunistov in dober del skupine se je umaknil na oddaljene položaje. Ponoči so se pojavili novi signali. Rdeče rakete so razsvetljevale nebo, vrh nekega hriba smo opazili ogenj, jasno znamenje, da niso nameravali partizanski uporniki opustiti svojega napada na vasico. Zares ob zori je sledil zelo hud napad. Naši vojaki so videli, da je več kot 500 mož obkrožilo naše zasedle. Signalizacija, ki smo jo videli ponoči, je bila nedvomno namenjena sporočilu upornikom na drugi strani, naj jim pošljejo ojačenje, ki je prislo. Situacija ob zori 15. je bila zelo težka za našo posadko, po številu šibkejša od partizanskih oblegovalcev. Držati frontno črto je stvar zase. Toda, če se moramo braniti na vse strani, je to nekaj čisto drugega. In v zasedlu B. L. je bil položaj tak, kajti komunisti so nameravali napasti našo posadko z vseh štirih glavnih točk.

Majhne obrambne naprave, pomaknjene naprej, so bile že vzete na tarčo in očina okoli teh je postajala od pol ure do pol ure nevarnejša. Na teh skromnih obrambnih položajih se je pokazal zgled hrabrosti in požrtvovalnosti naše posadke. Ne zadošča omeniti epizode strelca pri strojni. Bil je ranjen in videč, da ne more več izpolnjevati svoje naloge, je brž poklical svojega tovariša in mu zaupal strojno, da je lahko nadaljeval streljanjem. Toda tudi ta je bil po hramem odporu na obeh rokah ranjen. Toda preden je padel, je obrnil glavo in je dal z njo drugemu tovarišu znamenje, naj postrelo linico in naj zavzame njegovo mesto. In strojnica je že zopet kosila sovražnike. Toda čez nekaj časa je zopet utihnila. Tudi tretji strellec je bil zranjen. In ostal je na tem mestu samo en mož in ta je dobro vedel, kaj je bila njegova dolžnost. Naložil si je strojno na rame in jo je, ne da bi se izognil najtežjemu tveganju, ki se mu je izpostavil s tem, da je skočil na prosto odnesel, da jo reši. Dvakratno streljanje iz neke strojne je še skušalo pri tem zadržati, toda nadaljeval je svojo pot. Po čudnem naključju so ga tri svinčenke samo oplazile, ne da bi bil težje zranjen in je tako lahko zaupal svoje orožje, ki ga je tako vestno ubranil pred uporniki, svojim tovarišem.

Počasi so minile ure in naraščajoči pritisk partizanov je postajal vedno nevarnejši. Poveljnik posadke je dal zaradi tega svoje močviri povelje, da zapusti naprej pomaknjene postojanke, da je lahko zbral ves svoj oddelek v hišah sredi zasedle. Okoli 12. so zavzeli naši vojaki obrambne položaje v skupini hiš sredi zasedle. In tukaj je bilo treba nuditi odpor do zadnjih posledic. dokler je bil na razpolago poslednji nož za napad na komuniste. Glad in utrujenost sta le pomnožila sovraštvo do upornikov. In ko so se naši dečki utrdili v svojih novih položajih, je pričelo tudi prebivalstvo iz bližnjih hiš streljati proti oknom, ki so hoteli zadeti strelne linice. Naše orožje je odpiralo velike vrzeli v vrstah napadajočih, toda zdelo se je, da imajo slednji dar množitve. Toda tudi naši dečki se niso šli in njihovo orožje se je oglašalo z vseh strani, iz strešnih lukn in slemena, iz pritrjenih oken in vrat, iz lukenj v zidu in iz podkletnih špranj. Del časa naš odpor ne bi mogel vzdržati krize. Toda naprej je bilo potrebno, da prispejo ojačenja.

Uporniki so se zelo našopirili, ko so vdrl v zasedle misleč, da bodo na lahek način strli odpor naših vojakov. Toda pri tem so se silno računali. Središče zasedle se je pretvorbilo v gorečo peč, iz katere se je dvigal zidni prah s hiš na vse strani, od koder so treskale svinčenke in bombe upornikov. Toda, ki je besnela okoli obrambnega središča, je vse bolj popuščala, vendar pa so mnogi naboji udarili skozi okna in so se svinčenke zapile v strop. Nekateri naši ranjeni so bili spravljeni v notranjost hiše in tovariši so jim stregli z veliko ljubeznijo ter so se menjavali v službi pri strelni linici in pri obvezovanju ranjenih tovarišev. Zelenke klesče okoli obkrožene hiše so se vedno bolj zvočale in večkrat so naši vojaki, da bi odvrnili skupine upornikov, ki so se pribli-

nem z molitvijo, da mi pokaže pravo pot iz te zagate.

— In Selima je odšla. Drugo jutro je zopet prišla k Ali ben Kamiru: — Ali je Allah uslišal tvoje molitve? — Ne, — je odgovoril stari, — toda povej mi še enkrat, kako se glasi besedilo oporoke.

— Zapišam svojemu dragemu prijatelju Baraku 100.000 dukatov. Daj moji ženi, kolikor ti hočeš.

Ko je Selima ponovila te besede, se je stari zadovoljno nasmehnil, rekoč: — Privedi Baraka k meni, jaz pa pošljem s teboj svojo slugo.

Kmalu je stal Barak pred Ali ben Kamir.

— Ali veš, zakaj sem te klical? — je vprašal kadi Baraka.

— Lahko si mislim, slavni sodnik, toda denar pripada meni.

— Kako se glasi besedilo oporoke? — je vprašal Ali ben Kamir.

To pot je odgovoril Barak: — Zapišam svojemu dragemu prijatelju Baraku 100.000 dukatov. Daj moji ženi, kolikor ti hočeš.

— Vdovi sem dal 100 dukatov, sam sem pa obdržal 99.000. Presodi sam, učeni kadi, da li nisem storil prav.

Tedaj je pa vstal sodnik in srdito pogledal Baraka, rekoč: — Ne, nisi storil prav. Zadnje besede ponesrečenega Hasana se glase: »Zapišam svojemu prijatelju Baraku 100.000 dukatov. Daj moji ženi, kolikor ti hočeš.«

Tako je razsodil modri kadi Ali ben Kamir.

VENERDI 31 LUGLIO

è l'ULTIMO GIORNO

per rinnovare l'abbonamento semestrale
alle radioaudizioni senza dover pagare la

SOPRATTASSA

PETEK 31 JULIJA

je ZADNJI DAN

za obnovitev polletne naročnine
za poslušanje radija brez plačila

DOPLAČILA NA TAKSO

Boji s partizani v Sloveniji

Velika hrabrost italijanskih vojakov v spopadu s
partizani v neki vasi

Ljubljana, 28. julija

V »Piccolu« z dne 26. julija je objavljeno zanimivo poročilo ljubljanskega dopisnika g. Carla Tigolija o dogodku iz bojev s partizani v Sloveniji, ki kažejo veliko hrabrost in borbeno vztrajnost italijanskih vojakov.

Na častnika, poveljnika v nekem manjšem kraju, piše g. Tigoli ni napravila nobenega posebnega glasila vesti, da mora biti pripravljen za morebitni napad partizanskih upornikov. Saj je viden gverilski vojskovanje in kolikor toliko, mu ta vojna ugaja. Majhno naselje, ki ga je bil zasedel nekaj dni prej s svojim moštvom, je bilo silno izpostavljeno napadom komunistov. Toda ni zadoščala ugotovitev te vrste, da bi ga držala v strahu.

Dobro je vedel, da imajo uporniki zvezo s prebivalstvom in da so mnoge veste šle iz zasedle s onim tja v gozd. V razvoju operacij, ki jih je bilo treba izvesti po posadki razmešeni v majhnem naselju starih hiš, sredi gozdov, je imelo to naselje svoj poseben pomen. Častnik in njegovo moštvo sta to dobro vedela. Toda tudi upornikom je bil kraj B. L. zelo potreben, kajti tukaj je bila voda in od tod je bilo mogoče izvesti vojne akcije, ki niso bile mogoče iz nobenega drugega središča. Čas je zelo pritiskal za »partizane, ki so dobro vedeli, da je začel pihljati po Sloveniji drugačen veter, za nje zelo nezdruv. Po gotovih sumljivih gibanjih in na podlagi serije raznih informacij, ki so prispale višjemu poveljstvu, je bilo ugotovljeno, da nameravajo uporniki nekaj proti posadki naselja B. L. O tem je bil obveščen poveljnik posadke, da bi poskrbel za povečanje čučenosti. Na zunanji strani naselja so bila mesta z dobrim razgledom, ki bi v primeru napada tvorila važno središče odpora v nekaterih hišah naseljenega središča.

Zaradi jasnosti poročila naj navedemo datum 13. ko je častnik prejel obvestilo, na podlagi katerega je bila majhna posadka pozvana k stalnemu alarmu. Tudi on sam ki je imel svoja obvestila, je dobro vedel, da so se pojavili v bližnjih gozdovih sumljivi ljudje. Nekateri so rekli, da so Hrvati, drugi pa da so Srbi. Nekateri kmotvalci kraja so srečali neko žensko, ki je nosila na svojih ramah težak nahrbtnik. Ta ženska jih je v slabi slovenski vprašala za cesto, ki vodi do gotovega kraja, o katerem je bilo znano, da je zaseden po upornikih. V noči od 13. na 14. so opazili vojaki na straži, kako se je s hriba na desni strani naselja dvignila raketa. Iz daljave se je slišalo streljanje, ki pa nanj niso odgovorili.

Modri kadi

Pred mnogimi leti, ko še ni bilo radia, ko še ni bilo zvočnika niti gramofona, je živel v nekem turškem mestecu skromen mož. Ker mi je bil znan izrek: — »Človeku ni dobro samemu biti« in »Doljeno gorje potrošni gorje« si je poiskal ženo, s katero je živel petindvajset let v najlepši slogi in miru. Toda v šestindvajsetem letu se je Hasan ben Esr, kakor je bilo ime našemu možu, seznanil z nekim Barakom in takoj sklenil z njim prijateljstvo. To prijateljstvo je pa kmalu izpremenilo našega Hasana v trmatega prepirljivca. Prevzel je vse Barakove grde navade, postal je pijanec in kvartopirec. In če je rekel v petindvajsetih letih svoji ženi mnogih lepih besed, ji je zabrusil zdaj v enem samem letu v obraz prav toliko grdih in grobih.

Namestu, da bi delal je podnevi spal, ponoči pa hodil z Barakom od krčme do krčme, kjer sta popivala in kvartala. Neke noči, ko je ležala gospa Selima sama v postelji in pretakala bridke solze je nekdo energično potrkal na vrata. V strahu je Selima odprla vrata. Na pragu je stal Barak:

— Zgodila se je strašna nesreča! — je dejal. — Tvoj mož je bil tako pijan, da se je zvalil s ceste v jarek.

In že sta prinesla dva moža mrtvega Hasana ter ga položila na posteljo. Selima se je vrgla vsa objokana na truplo svojega moža, ki je bila njegova duša že odplavala k Allahu. Selima je molila tri dni in tri noči, vmes je pa preklekala Baraka, krivca vse njene nesreče. Potem ko je Selima trikrat po štirindvajset ur objokovala svoje-

ga moža si je otrla solze, da bi premislila, kako bo sama preživela tistih malo dni, kolikor jih je bil Allah še namenil ubogi vdovi. Začela je torej iskati po hiši denar, kajti Hasan je bil bogat in zapustil je moral mnogo denarja. Ko je tako iskala, so se nenadoma odprla vrata in vstopil je Barak.

— Če iščeš denar, vedi, da ga imam jaz. Tvoj mož mi ga je dal nekaj dni pred svojo žalostno smrtjo. Dal mi je pa tudi tole pismo, ki sem ga odprl po njegovi smrti. Evo, prečitaj oporoko nesrečnega Hasana: — Zapišam svojemu dragemu prijatelju Baraku 100.000 dukatov. Daj moji ženi, kolikor ti hočeš.

— Prihajam, da izpolnim njegovo zadnjo željo. Evo, vzemi 1000 dukatov. Prav za prav bi ti ne bilo treba dati niti toliko, ker pa nočem, da bi me smatrala za skopuha, ti dam.

Po teh besedah je lokavi Barak odšel denar na mizo in odšel. Ko si je Selima opomogla od silnega presenečenja, je začela turtati in puliti si lase.

V istem mestecu je živel takrat modri kadi Ali ben Kamir, znan po svojem znanju daleč naokrog. In k njemu je prišla uboga vdova, padla je pred njim na kolena in vzključila: — Učeni Ali ben Kamir, moraš mi pomagati! — In povedala mu je, kolika krivica ji je bila storjena.

— Kako se glasi besedilo oporoke? — je vprašal kadi in žena je odgovorila: — Zapišam svojemu dragemu prijatelju Baraku 100.000 dukatov. Daj moji ženi, kolikor ti hočeš.

Ali ben Kamir si je pogladil brado, rekoč: — Pridi jutri zopet. Na Allaha se obr-

bojnikov s Carsa, osvajevalcev Afrike in zmagovalcev nad boljševizmom v Spaniji. To je naš vojak, ki ima v svojih žilah najboljše italijansko kri.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Turek, 28. julija: Viktor, Innocencij

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Roman zdravnika

Kino Sloga: Veleblagovnica

Kino Union: Dobrotnik iz norišnice

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Mr. Deu-Klanjšček Dia, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

monio izstavlja vseh opornikov

— Sprememba radijskega sporeda. I. Sreda, 29. julija 1942-XX. 12.45: Na har-

DNEVNE VESTI

— Na polju slave sta padla alpski poročnik Franc Audino in Karol Grech. Oba pokojnika sta bila rodno iz Milana, oba sta bila vedno pripadnika fašista. Poročnik Franc Audino je bil sin vojne ranjenca iz prve svetovne vojne Antona Audina.

— Italijanska mladina v Bolgariji, bolgarska v Italiji. V okviru dogovorjenega sodelovanja med organizacijama italijanske in bolgarske mladine bo poslovalo na povabilo poveljstva »Branika« Bolgarijo 250 mladeničev G. I. L. a. Istočasno bo odpotovalo 250 mladih Bolgarov v Italijo, kjer si bodo ogledali največja mesta, razne ustanove in znamenitosti.

— Loterijska sreča. Dne 25. julija so bile izžrebane sledeče številke loterijskih srečk: Bari 75, 37, 3.87, 78. Cagliari 88.82, 3.70, 56; Firenze 46, 27, 8, 77 41; Genova 25, 56, 84, 15, 43. Milano 22, 11, 71, 59, 1. Napoli 28, 7, 17, 70, 26. Palermo 40, 71, 79, 48, 3. Rim 20, 28, 51, 88, 72. Torino 15, 17, 88, 45, 80. Benetke 32, 71, 11, 14, 56.

— Obšodbe pred posebnim sodiščem v Rimu. Pred posebnim sodiščem za zaščito države v Rimu so bili zaključeni nekateri procesi proti osebam, ki so odtegnile redni potrošni večje količine živil. Trgovca Runco Ernest iz Pisina pri Poli je bil obsojen na 10 let ječe in 10.000 lir globe, ker je odtegnil redni potrošni in prodal po zvišani ceni večje količine sira. Njegov uradnik Josip Sobini je bil obsojen na tri leta ječe in 3.000 lir globe. Pek Mihael Losacco iz Tarenta in njegov uradnik Albert Kizzi sta bila obsojena na 13 let ječe in 20.000 lir globe, ker sta prodala večje količine moke po zvišani ceni. Predsedalec Angelo Pezzolla iz Tarenta je bil obsojen na šest let ječe in 10.000 lir globe. Zaradi slihega prekrška živilskih odredb je bil obsojen pek Alojz Ferrari iz Modene na 12 let ječe in 15.000 lir globe. Peka Viktor Lucchi in Peter Paltrinieri iz Modene sta bila obsojena na tri leta ječe in 5.000 lir globe.

— Minister poljedelstva je odredil, da smejo župniki in duhovniki, ki upravljajo lastna ali nadarbinska poljska zemljišča, obdržati za vsako osebo, ki živi pri njih, metrski stot in pol žita namestu enega m. stola, kakor je bilo svojčas razglašeno. — Smrt znanega italijanskega novinarja in pisatelja. V Rimu je umrl novinar in književnik Gaetano Campanelli. Že v mladih letih se je posvetil novinarstvu in vstopil v uredništvo napolejskega »Mattina«. Pozneje se je preselil v Rim, kjer je bil dopisnik raznih listov in urednik Tribune. Od 1. 1924/27 je bil pri tiskovnem uradu vladskega predsedstva. Deloval je tudi na književnem polju kot avtor številnih komedij.

— 19letni mladenič rešil dve življenji. V Rosignanu pri Livornu je starejši kopalčec opazil v vodi in se začel potapljati; na pomoč mu je pohitel neki znanec, ki ga je pa doletela ista usoda. Tedaj se je 19letni avantgardist Arduino Bottoni pognal za obema v vodo ter ju rešil pred potopitvijo.

IV. glasbeni teden v Sieni. Od 19. do 20. septembra bo v Sieni IV. glasbeni teden. Glasbeni teden bo tvoril italijanski akademik Massimo Bontempelli. V okviru tega tedna bo uprizorjena opera »Flaminio« pod vodstvom Antona Guarnierija in v režiji Marcelle Govonija. Uprizoritji bodo tudi pomembno orodsko delo »Viljem iz Akvitanijske« pod vodstvom maestra A. Galliere. Razen tega so na sporedu IV. sienijskega glasbenega tedna razne koncertne prireditve.

— Žito so prikrižili. Karabinjerji so aretirali 54letnega Riharda Maspertija iz Verana in 27letno Francisko Brunati, ker nista oddala na zbirališčnem mestu 33 kg žita. 70letna Felicitia Orlandi je bila aretirana, ker je odtegnila redni potrošni 300 kg žita. Rito Confalonieri iz Corezzane pri Milanu pa zaradi odtegnitve 20 kg žita redni potrošni.

— Sestanek industrijskih direktorov severne in srednje Italije. V Bologni so se sestali tajniki zvez industrijskih delavcev iz pokrajin Piemonte, Lombardia, Tre Venezie, Liguria, Toscana in Marche. Predsednik konfederacije Landi je poročal o delovnih problemih ter o sindikalni in socialni pomoči, ki sta v sedanjem položaju glavni predmet pozornosti delavske organizacije. Govora je bilo tudi o racionalizaciji delovnega potenciala v smislu nedavnih izjav korporacijskega ministra tajnikom zvez industrijskih delavcev. Navzočni tajniki so naglašali pripravljenost industrijskega delavstva za sodelovanje pri ustvarjanju delovnih pogojev za doseg čim višjega narodnega industrijskega potenciala.

— Razkrita tihotapstvo zlata iz Švice v Italijo. Patrola finančnih stražnikov je zajela pri Brusimplanu ob italijanski obali Luganskega jezera 36letnega ribiča Dominika Minco, pri njem so našli dve palici čistega zlata, težki 2 kg. Na podlagi zasliševanja ter poizvedb se je dognalo, da gre za tihotapstvo zlata iz Švice v Italijo. V zvezi s to ugotovitvijo je bilo aretiranih več oseb. Ugotovilo se je, da so bili glavni pajdasi pri tem tihotopskem poslu Mario Tor-

ricelli, pri katerem so našli tudi 2 kg čistega zlata, Jojip Regazzoni iz Bellinzona, in Marko Vilezio iz Lugana. Posluževali so se ribiča Minco, da so spravili zlato čez mejo. Soudeležena sta bila tudi 59letna potujoča prodajalka rib Gerolmina Ceretti in 44letni Lucio Natale Peruzzi iz Milana. Regazzoni je bil prethotapil čez mejo 5 kg čistega zlata, Torricelli pa 16. Gre za skupno vrednost okoli 300.000 lir.

— Zakladni boni. Pri nadaljnjem žrebanju nagrad zakladnih bonov so bile izžrebane sledeče številke: V seriji 32 dve nagradi po 100.000 lir za št. 1.142.981 in 1.596.291 štiri nagrade po 50.000 lir za št. 333.910; 1.533.399; 1.418.582 in 1.753.558. V seriji 33a dve nagradi po 100.000 lir za št. 255.200 in 1.168.186 štiri nagrade po 50.000 lir za št. 405.720; 1.104.651; 1.164.359 in 1.337.474.

— Naglo izvršena istina. Zasebnik Cesare Jacchinetti iz ulice Roggia Scagna 6 v Milanu je ob 14.10 odšel od doma in se vrnil ob 14.30. V pilih 20 minutah so se pojavili v njegovem stanovanju tatinski zlikovci ter odnesli 70.000 lir v gotovini, razen tega pa še razne dragocenosti in hranilno knjižico. Skupna vrednost je okoli 100.000 lir. Ko se je Jacchinetti vrnil ob 14.30 domov, ni bilo o tatinskih zlikovcih nobenega sledu več. Jacchinetti je zadevo takoj prijavil kvesturi, ki je uveljavila preiskavo v največji bližini, saj je po vsem poteku tatvine jasno, da so morali biti zlikovci zelo dobro poučeni v Jacchinettijevih življenjskih priklah in navadah.

— Nesreče. Na kirurškem oddelku ljubljanske bolnice so zdravijo naslednji ponesrečenci. Marijan Meglič, 14-letni sin delavca iz Ljubljane si je s steklom prerezal stopalo desne noge. — Jernej Brvar 28-letni železničar iz Ljubljane, si je pri padcu poškodoval levico. — Štiriletni Peter Kuzman, sin uradnika iz Ljubljane, je padel na stopnicah in si zlomil levo nogo. — Alojz Cerna, 30-letni delavec v Vevčah, si je poškodoval desnico. — Tatjana Potisek, 7-letna hči dnevnika iz Ljubljane, je padla na stopnicah in si zlomila desnico. — Marija Cedilnik, 38-letna hči posestnika z Ježice, je padla z voza in si zlomila desnico. — Marija Zalar, 25-letna žena sluga iz Ljubljane, se je ssekala v levico. — Edvard Hrovat, 3-letni sin posestnika iz Šmihela pri Novem mestu, se je po nesreči sunil z nožem v desno oko. — Martin Tomazin, 41-letni posestnik iz Gor. Logatca, se je ponesrečil v gozdu; na desno nogo se niu je zavalil hlood in mu jo zlomil.

— Italijansko madžarsko kulturno ustvarjalno delo. Z razpravljanjem italijanskega delegata De Rossija ter madžarskega dr. L. Tornoya o korporativnih stvaritvah v Italiji ter o stvaritvah socialnega in političnega značaja na Madžarskem so se pričele razprave zaključnega dne italijansko madžarskega kulturnega sestanka v Viareggiu. Dr. Enze Rajczy je poudarjal obojestransko kulturno ustvarjalno sodelovanje ter je zatem spregovoril kot načelnik madžarske univerzitetne organizacije v imenu madžarske mladine. Zaključil je svoja izjavljana z mislijo, da bo najboljšje jamstvo pri konstruktivnem prizadevanju za novi red italijansko madžarsko prijateljstvo, ki ima v univerzitetni mladini obeh narodov silno krepko oporo. Podtajnik Cianetti pa je podčrtal misel, da se italijansko madžarsko prijateljstvo iz dneva v dan vse bolj utrjuje z obojestranskimi kulturnimi izmenjavami. Kongres se je zaključil s pozdravom Duceju.

— Topničar poštenjak. V Cremoni je našel topničar Romano Cocciani na trgu Comune listino, v kateri je bilo 3150 lir in razni dokumenti. Najdeno je topničar Cocciani takoj po najdbi odnesel na bližnjo policijsko stražnico.

— Nesrečna smrt vnetega planinca pod snežnim plazom. Iz S. Caterine Val Furva pri Soudriju poročajo o tragični planinski smrtni nesreči. Dijač Eurico Clementi iz Bormia je bil podal z vrha Casati, da doseže preko grebenov Tridici cime ledenik Fornj. Pri sestopu se je privlačil navzdol snežni plaz, ki je zajel nesrečnega Clementija in ga potegnil s seboj v globino, kjer so našli vnetega mladega planinca mrtvega. Njegovo truplo so našli po večurnem napornem reševalnem delu. Pokojni Clementi je bil znan kot podjeten in pogumen planinec.

— Za industrijski razvoj Zare. Kakor poročajo »Agite« so se že pričela dela pri veliki elektrarni Losovazzo — Zara, ki naj oskrbuje Zaro z električno razsvetljavo in pogonsko silo. Elektrarna bo proizvajala tok 30.000 voltov in bo najbolj moderno urejena. Aluminij in cement za gradnjo bo oskrbelo domača industrija. Nova elektrarna bo zelo pripomogla k industrijskemu razvoju Zare.

— Tragična smrt vlakodolce. Ko je na železniški postaji S. Giovanni — Teducco pri Napoli 52letni vlakodolca Ivan Gargiulo pregledoval neko lokomotivo, je nenadno prisopihal z nasprotni strani vlak, ki je zajel nesrečnega Gargiuloa in

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavskih ob 16. in 18.15. ob nedeljah in praznikih ob 10.30. 14.30. 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Globoka življenjska drama o zdravniku, ki se je sam po nedolžnem obsodil

Roman zdravnik

Camilla Horn — Albrecht Schönhals — Maria Andergast

KINO UNION — TELEFON 22-21

Kako nesrečno osrečiti, je problem, ki ga skuša rešiti film

Dobrotnik iz nočnice

V glavnih vlogah: Michel Simon, Roman Navarro, Micheline Presle, Jacqueline Delubac

KINO SLOGA — TELEFON 27-50

Delikatna ljubzenska zgodba v filmu

Veleblagovnica

V glavnih vlogah: Assia Noris, Vittorio de Sica — Režija: Mario Camerini

ga potegnili več metrov za seboj. Nesrečni Gargiulo je kmalu zatem podlegel za poškodbami.

— Silovit udarec razburjene ženske. V Foggi sta se spri dva ženska in se nazadnje spoprijeli. Nenadoma je obležala na tleh 50letna Josipina Vitale, ki ji je njena nasprotnica prizadejala tako močan udarec, da ji je zbila več zob. Varnostni organi so nevarno nasprotnico Vitalejeve prijeli. Zagovarjati se bo morala pred sodiščem.

— Poljedelstvo v letu 1942-3. Minister Pareschi je sporočil senatnemu odboru za koordinacijo prehrane in cen ukrep, s katerim so odredena točna navodila k načrtu poljedelske proizvodnje za leto 1942-3. Ta načrt je posebne važnosti v trenutku, ko je poljedelstvo poklicano, da doprinese svoj prispevek k prehrani naroda v vojni in preskrbi mnogih stvari, predvsem industrijskih. Navedeni načrt narodne proizvodnje je zasnovan poljedelski minister, ki ga je zatem predložil v proučevanje višjemu poljedelskemu svetu, kjer sodelujejo najboljši poljedelski tehniki ter specialisti. Nato je bil načrt proučen še v pristojnih korporacijah, kjer je bil po temeljitih strokovnih razpravah odobren. Zasnova načrta je bistveno v tem, da na čim koristnejši način gojimo posamezne poljedelske kulture. V senatnem odboru so navzočni naglašali, da se ne more dovoliti, da v sedanjih priklah goji vsakdo to, kar mu je slučajno všeč, marveč predvsem ono, kar je v sedanjih priklah najkoristnejše za narodno celoto. Poedinevi interesi morajo biti podrejeni splošnim državnim koristim.

— Poletni vseučiliški italijanski tečaj v Santandru. Italijanski kulturni zavod v Madridu je sporazumno z vrhovnim svetom za znanstvena raziskovanja dal pobudo za poletni vseučiliški italijanski tečaj v Santandru. V okviru te pobude bo več pospeševanih tečajev italijanskega jezika, književnosti, umetnostne zgodovine in zemljepisa. Ti vseučiliški tečaji bodo trajali ves avgust. Ves ta čas bo v Santandru odprta razstava italijanskega periodičnega tiska.

IZ LJUBLJANE

— Iz Zbranje pešk za ptice v obratih za kuhanje marmelade. Nedavno je ljubiteljski ptic opozarjal ljudi, naj bi zbirali sadne koščice, ki vsebujejo jedra, zelo dobro pičo za ptice. Koščice navadno zametujemo. Čitali smo pa tudi opozorila, da so jedra nekaterih koščic zelo strupena — za ljudi ter da jih ne smemo uživati. S tem ni rečeno, da škodujejo tudi pticam, največjim pomočnikom sadjarjev pri zatiranju škodljivcev. Da bomo lažje prehranili ptice čez zimo — upoštevati je treba, da nekaterih krmil ne bo — je res potrebno, da zbiramo sadne koščice. Toda treba bi bilo organizirati zbiranje, saj ne smemo pričakovati, da bodo koščice zbirali številni zasebniki sami in krmili ptice. Zbiralci bi pa lahko zbrali največ koščic pri izdelovalcih marmelade, zlasti tam, kjer kuhajo marelno marmelado. Tam bi dobili več sto kilogramov koščic in prihranjeno bi jim bilo za mudno zbiranje. Baje dosej v obratih za kuhanje marmelade niso posebej izkoriščali koščic in so jih zametavali. Morda bi zbiranje lahko organiziralo Društvo za varstvo ptic pevk, seveda ob primerni podpori.

— Iz Resnica o reševanju utoplenca v Gruberjevem prekopu. O nedeljski nesreči pri kopanju v Gruberjevem prekopu, ko je utonil 18-letni Anton Jeras, je izjavil Marjan Bardeško, vajenec pri elektrotehniškem podjetju brata Havličke, reševalec utopljenca.

Ljudje, ki niso zreli za resnico, morajo trpeti zato, ker verujejo v laž.

Nič ni tako resnično, da bi ne moglo biti še resničnejše. Nobena laž ni tako debela, da bi ljudje ne mogli prebiti še večje.

Nihče ni dovolj vzvišen nad lažjo, da bi ji nikdar ne podlegel.

Največji fanatični iskalci resnice se niso odkrili zadnje resnice. Za vsako resnico se skriva še nekaj.

Resnica včasih postane laž, ko se postara.

Vsaka resnica se ni dogma, mnoge dogle so pa le nekaj časa resnica.

Laž je fantastična, a pogosto se zdi resnica najmanj verjetna.

Resnicoljubnost tudi lahko zapelje človeka, da govori neresnico.

Laž je parazit, ki živi na resnici.

Čim več govorimo o resnici in laži, tem več laži se nabere.

Mnogo resnic je bilo že odkritih, a koliko laži je še nezakrkanih!

Ce se hočeš bosti z lažjo, te najbrž resnica — boče v oči.

Marsikoga resnica tako silno boče v oči, da končno oslepi za njo.

Ko se sklicujemo na resnico, mislimo na laž.

Najmanj lažje tisti, ki molče. Toda včasih je tudi v molku mnogo laži.

ca, naslednje: »Ko sem se šel kopat v nedeljo približno ob 15. sem opazil nesrečo ob izlivu Gruberjevega prekopa v Ljubljano na Kodeljevem. (Nesreča se ni pripetila na izlivu, na tako zvani spici, temveč ob sotočju Ljubljane in prekopa.) Slisal sem, da je nekdo utonil. Naglo sem se sčel in skočil v vodo. Potopil sem se in sem takoj našel utoplenca. Ni res, da ga je rešil neki gasilec. Potegnili sem ga na breg. Drugi so ga potem skušali obuditi z umetnim dihanjem. Mislim, da bi Jeras lahko rešil življenje, če bi prispel nekaj minut prej. Sicer je bilo na bregu mnogo kopancev, toda reševanja so se lotili le trije, ki pa najbrž tega niso bili vajeni.«

— Iz Huda večerna nevihta. Po izredno lepi nedelji se je vreme včeraj zopet skuja- lo. Že dopoldne se je začelo oblačiti, popoldne so pa oblaki povsem prepregli nebo. Pred večerom se je začelo pogrmevati v velikem krogu na jugu in zahodu. V okolici mesta se je nevihta začela že več ur prej, a se ni izdijala ter je ob mraku došla tudi Ljubljano. Skoraj dve uri se je neprestano bliskalo in nekačkrat je silovito tresčilo. Sicer je pa le bolj pogrmevalo, kakor da se kuha kaša — kakor pravijo ljudje. Takšno pogrmevanje večkrat prinaša točo, na srečo nam je pa bilo tudi ob tej priliki prizanešeno. Navadno se ob začetku nevihte vlije ploha, snovi je pa najprej rahlo deževalo in šele pozneje med nevihto je začelo liti. Nevihta se ni unesla še dolgo v noč. Vrtnarji in kmetje pravijo, da je bil dež koristen, saj prejšnje tedne, čeprav ni bilo solnčno dežja ni bilo preveč. Davi je bilo še nezanesljivo, ali se bo zjasnilo ali ne. Nad mestom je ležala go ta megla.

— Iz Višji tečajni izpit na I. ženski realni gimnaziji (Poljanski) se je vršil od 13. do 23. julija t. l. pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. prof. dr. Umberta Urbanija. Prijavilo se je k maturi 92 rednih učenk in 4 privatistke. Od teh je doseglo priznanje zrelosti 93 pripravnice. In sicer iz VIII. a razreda: Bevc Majja, Brezovnik Jana (oporočena uštnega izpita), Cernog Jožeta, Črepnik Zlatoslava, Filipič Darinka, Golob Miroslava, Gorenec Ladislava, Gosak Metoda, Kapun Rosanda, Keršmanec Berta, Klansček Danica, Kos Marija, Kovčič Nada, Krautberger Eva, Krautberger Iva, Kržan Marija, Kutin Tatjana, Omerzu Regina, Rojko Majda, Snoj Marija Ana, Stare Marija, Steizer Daniela, Šabec Zlatka, Urančič Zorka, Vadnal Terezija, Vouk Ana, Zajec Stanislava, Zakrajšek Zofija, Vizjak Nevenka, Ascher Alice (priv.): Iz VIII. b razreda: Bilog Velena, Černejšek Franciška, Debevec Ana, Drenovec Andreja, Fatur Viktorija, Gerdina Marija, Grčar Jelena, Ingolč Sonja, Jereb Veronika, Kozjak Ruža, Kumer Franciška, Legiša Rozalija, Legović Grozdana, Markelj Marija, Mrak Danica, Nemanič Martina, Pahor Olga, Pančur Antonija, Petkovšek Darinka, Pogačnik Dragica, Prusnik Irena, Pucelj Sonja, Savojec Valentina, Sark Tatjana, Slavec Jelica, Štrukelj Miroslava, Urh Veronika, Valencić Ana, Završan Majda, Iskra Vladimir (priv.): Iz VIII. c razreda: Borštnar Marija, Brajer Majda, Cigoj Vanda, Čehun Helena, Erzin Jirina, Furlan Antonija, Hlepec Zvonimira, Jazbinšek Slavica, Jež Marija, Kajzelj Marta, Kastelic Angela, Mastnak Gabriella, Pichler Ana, Pleško Julija, Požar Silva, Priatelj Lidija, Puc Mira; Ravnika Ružica, Rifelj Vojinka, Rihtarski Nada, Smrekar Danica, Srpan Zdenka, Stare Emilija, Stupica Marija, Svetina Marija, Štrukelj Helena, Velkavrh Franciška, Verbič Ana, Wolinz Marija, Zalar Rozina, Zrime Marija, Gogala Marija (priv.), Oblat Dragica (priv.). Popravnega izpita ni nobenega, za leto dni ni bila zavrnjena nobena. Dve pripravnici nista mogli priti k uštnemu izpitu, ena se ga sploh ni udeležila. — Ravnateljstvo.

— Trgovina olja, lakov in barv Franjo Medić obvešča vse, ki so pri njem kupili letos spomladsi vodotopno steklo in vložili jajca, ki so se že ali pa se še bodo pokvarila, da prinesejo takoj, najpozneje pa do 15. avgusta t. l. vsa jajca, ki so jih vložili v to vodotopno steklo, da jim vsaj delno povrne škodo za pokvarjena jajca. Po 15. avgustu pa trgovina ne bo več sprejemala pokvarjenih jajc in ne bo več plačevala odškodnine.

— Iz S travo porasli hodniki so večkrat razburjali preveč natančne Ljubljancane, da smo morali pogosto čitati pritožbe, kako mestno cestno nadzorstvo zanemarlja red po mestu. Časi so se pa spremenili in že smo brali, kakšna dobrota je trava na hodnikih, ker je odlična kрма za zajce in druge male živali. Mestni tehnični oddelek je tudi že večkrat razmotrival vprašanje, če je čisto, poraslo s travo, treba smatrati za neurejeno, vendar je pa odločil, da v načelu take ceste nikakor niso neurejene, saj so pač nekatere ceste na periferiji preširoke za promet, pri tem pa bolj ustrezajo higienim razmeram kot n. pr. ozke ulice v središču mesta. V ugodnejših razmerah bodo take za promet preširoke ulice obrobene z zelenimi tratami, zožene s kolesarskimi potmi itd. Z estetske strani je gotovo lepši pogled na ozke zelene preproge ob cestah kot na puste ceste brez zelenega okrasa. Ker se pa sedaj prav znaten del mestnega prebivalstva peča z rejo malih živali, ima mestno cestno nadzorstvo gotovo tudi pri tem vprašanju večino razsodnega prebivalstva na svoji strani, da naj pusti kolikor mogoče več zelenih robov zlasti ob širokih cestah na robu mesta. Seveda moramo zaenkrat prepustiti mestnemu cestnemu nadzorstvu, da določa, katere ulice je treba popolnoma otrebiti trave predvsem po vozišču, kar tudi samo opravi, hodnike pa radi otrebijo posamezni hišni posestniki.

— Iz V kopašče ob Trnovskem pristanu in v sončno kopašče v Koleziji je nedeljska vročina prignala na tisoče in tisoče malih in velikih, a vse te množice so bile zadovoljne s preprosto ureditvijo začasnih kopašč. Ob Trnovskem pristanu so kopalci dobili tudi pitno vodo, ki jo imajo seveda tudi v Koleziji. Posebno so pa kopalci ob Trnovskem pristanu zadovoljni, ker je mestna občina pod Pruskim mostom dala napraviti jezo, ki zadržuje vodo, da je med mostom in zatvornico ob špič globoka od 50—80 cm ter se lahko v njej okopljejo tudi odrasli in plavadi. V Koleziji bi občina rada okoli bazenov navozila še drobna belega peska, vendar pa sedaj ni mogoče, zato bodo pa obiskovalci sončnega kopašča v Koleziji za sedaj morali biti zadovoljni z mlivko v malem bazenu, radi

bodo pa potrpeali tudi z debelim obrobkom ob bazenih. Čeprav sta velika mladinska kopašča ob Trnovskem pristanu in tudi sončno kopašče v Koleziji samo improvizirani in za silo urejeni, vendar se v obeh kopaščih zbirajo predstavniki najrazličnejših stanov ter se poleg preprostega delavca brez počenja sončijo soproge uglednih meščanov ter krepe svoje živce ugledni duhovni delavci, da ste obe kopašči v resnici popolnoma ljudski.

Naše gledališče

Drama ostane zaradi snajenja od 27. julija do 10. avgusta zaprta.

OPERA

Torek 28. julija ob 17.: Trubadur. Red B. Sreda 29. julija ob 17.: Baletni večer. Izven Cene od 20 lir navzdol. Četrtek 30. julija: Zaprto. Petek 31. julija ob 17.: Trubadur. Red Sreda. Sobota 1. avgusta ob 17.: Baletni večer. Lanskoletni red Četrtek.

Red B bo imel v torek 28. t. m. predstavo Verdijeve opere »Trubadur« v naslednji zasedbi: grof Luna — Janko, Leonora — Heybalova, Azucena — Golobova, Manrico — Franci, Ferrando — Tone Petrovič k. g. Ines — Poljanarjeva, Ruiz — Kristiančič, cigan — M. Gregorin. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti.

Premiera Baletnega večera bo v sredo 29. t. m. in ne, kot je bilo prvotno javljeno, v torek. Večer obsega tri dele: Chopiniano, Dohnanyjev: »Pieretin pajčolan« in Borodinove »Polovske pleses«. Kot solisti bodo nastopili: G. Bravničarjeva, S. Japljeva, M. Remškarjeva, P. Golovin, Meks Kurbos k. g. D. Pogačar. Dirigent: D. Zebre, koreograf: inž. P. Golovin, načrti za kostume v »Pieretinem pajčolanu«: Jela Vilfanova.

Važno za lanskoletne abonente. Ker lani ob sklepu sezone razen Premierskega abonmaja drugi abonmaji niso dobili predstave »Ero z onega sveta«, jim bo nadoknadila gledališka uprava to leto z »Baletnim večerom«. Vsi lanksi abonenti razen Premierskega torej redi Torek, Sreda, Četrtek, A in B. bodo dobili v času od 1. do 10. avgusta predstavo »Baletnega večera«. Prvi pride na vrsto lanskoletni abonma Četrtek, ki bo imel predstavo za svoj red v soboto 1. avgusta. V ta namen naj se zglašijo abonenti reda Četrtek v pešek pri dnevnih opernih blaginah in naj dvignejo vstopnice za ta večer. Kdor bi se na ta dan ne zdelal, ne bo upoštevan pri delitvi sedelcev.

PRI ZDRAVNIKU

— Evo vam zdravila za vaše uho, gospa. Trikrat dnevno kanite po dve kapljici v uho.

— Pred obedom ali po njem, gospod doktor?

OD NJE BO ODVISNO

Po operaciji slepča vpraša bolnica kirurga, če se bo videla brazgotina na trebuhu.

— To bo odvisno od vas, gospa, — odgovori kirurg.

ANCHE IL PRIMO CHE PASSA SA...

TUDI PRVI MIMOIDOČI VE...

che il miglior impiego che tu puoi fare di 12.- Lire è quello di comperare un biglietto della Lotteria di Merano. Con un rischio così minimo puoi diventare parecchie volte milionario. Non tentarlo sarebbe una colpa.

da je najboljšo opravilo, ki ga moreš opraviti z 12.- lirami, kupiti srečko Loterie di Merano. S tako majhnim rizikom lahko postaneš večkratni milijonar. Greh bi bil ne poskusiti.

REGALA MILIONI a chi acquista un biglietto per L. 12.- DARUJE ILI ONE onemu, ki si nabavi srečko za L. 12.-

LOTTERIA MERANO

Mali oglasi

LENIVOST OREVESJA NEHA, CE regenerirate prebavne organe s pitjem »Ambrozeve medicine«, ki jo pristo dobiti le v Medarni, Ljubljana, Židovska 6.

ZELEN PAPAGAJ, CEK »MOJKO«, je odletel. Govori: Anka, kje si? itd. Tudi pove svoje ime in stanovanje. Nagrada visoka! Erjavčeva cesta 1a, II. nadstropje.

Drobtine

Dobro je, če človek verjame drugim manj, kakor lahko sam laže; ni tako nasvet: Ne laži več, kakor lahko sam preneša!

Verjeti je lahko, lagati še lažje. Laž boli navadno le razkrinkana, resnica je pa skoraj vedno boleča.

Najčistejša resnica je včasih grša od porde laži.

Resnica je pogosto sestavljena iz samih malih laži. Dokler v njo verjamejo — je resnica. Ni tako važno, da resnica je, kakor da jo iščemo, in ni niti tako važno, ali jo najdemo ali ne, kakor da jo želimo najti. Dokler ne bomo znali prenesti resnice, bomo morali prenašati vsa razočaranja, ki jih rodi laž.

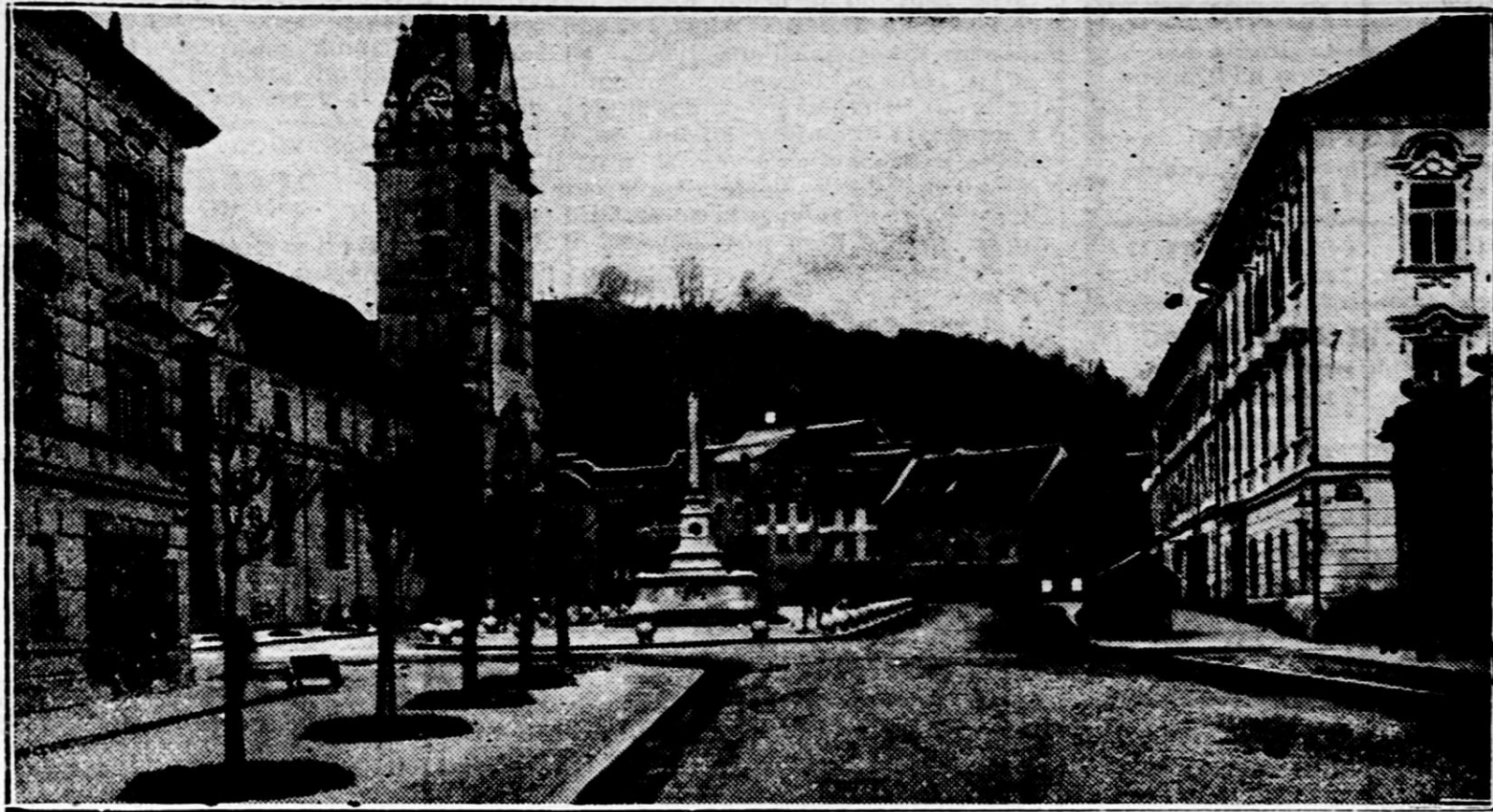
Sumljivo je sklicevati se preveč na resnico; ta lepa beseda zelo pogosto veči ali manj spretno skriva laž. V imenu resnice je bil že marsikdo nalan.

Ni tako važno, na čem sloni vera; laž je večkrat lahko prav tako dobra njena podlaga kakor resnica, a vera mora biti trdna. Za tako lahke, astralne stavbe, kakršna je laž, niso potrebni posebno trdno temelji.

V življenju je vse potrebno, kar nam nudi; končno je tudi laž življenjski prilastek. Nekateri pravijo, da je potrebna kot surrogat resnice.

Največji ljubljanski požar

ki je spremenil temeljito lice Ljubljane v 18. stoletju — Prva cerkev v šentjakobskem okraju sezidana že pred 429 leti

Ljubljana: Šentjakobski trg

Ljubljana, 28. julija
V Ljubljani imamo skoraj vsak mesec žegnanje, a v nekaterih mesecih jih je celo več. Cerkevna žegnanja so bila pri nas vedno zelo slovesna in nekaj stare slovesnosti je še ostalo dandanes. Če smo govorili o šentpetrskem in trnovskem žegnanju, o jurjevanju, o Florijanovi nedelji, pa o trnovskem kresu, se ne smemo čuditi, da so nam šentjakobčani zamerili, ker se nismo spomnili na njihovo žegnanje. Vendar jih nismo pozabili in rad bi povedali o njihovi župniji celo kaj več kakor le, da imajo sv. Jakoba za župnega patrona ter da je njihova cerkev lepa. Zgodovina šentjakobske župnije in sploh njenih cerkev je pač najtesneje zvezana z zgodovino Ljubljane, kajti šentjakobski okraj je najstarejši mestni del. Tu se je začela razvijati prava Ljubljana v ožjem smislu, ne pa morda na le, vsem bregu Ljubljance ali nižje ob Ljubljani na desnem bregu. To naselje je bilo prvo obzidano in ob njem je začelo rasti mesto kot ob zdravem, življenja sposobnem jedru.

Ko še ni bilo Sv. Jakoba trga

Šentjakobski okraj, čeprav ima lice najstarejšega mestnega okraja, se je zelo spremenil v zadnjih stoletjih, vsaj njegovo središče, okolica cerkve. Ne moremo več točno opisati, kakšen je bil sedanji šentjakobski okraj v začetku, to se pravi, kakšna je bila prvotna Ljubljana. Vemo pa, da tedaj ni bilo trga na južni strani cerkve. Tedaj pa ni bilo seveda tudi sedanje cerkve. Vendar so imeli cerkev (kakšna je bila, ne vemo), že pred dobrimi 400 leti. Zgodovinarji se sklicujejo na Valvasorjevo poročilo, da je bila prvotna cerkev v najstarejšem delu mesta sezidana l. 1513, torej pred 429 leti. Tedaj pa še ni bilo šentjakobske župnije. Župnija je bila ustanovljena po znanem odloku Jožefa II., da je treba prevlekle župnije razdeliti in ustanoviti nove. Po tem odloku, ki je bil izdan l. 1783, so bile v Ljubljani ustanovljene tri župnije: šentjakobska, franciskanska in trnovska.

Avguštinski samostan

Ni povsem zanesljivo, kdo je zidal prvo cerkev v šentjakobskem okraju. Domnevajo, da so jo sezidali avguštinci. V Ljubljani so se naselili na povabilo celjskega grofa Hermana l. 1366. Toda ne v pravem pomenu v Ljubljani, temveč v kapucinskem predmestju, nekje tam, kjer je zdaj franciskanski samostan, torej zunaj mestnega obzidja. Tam je tedaj že stala — menda na istem kraju, kjer je zdaj franciskanska cerkev, ali vsaj zelo blizu — cerkva, posvečena Janezu Krstniku in sv. Martinu. Avguštinski samostan je bil pred spitalškimi vrati približno 100 let. Menihi se pa niso dolgo počutili varne v njem. Ko so začeli Turki napadati Kranjsko v XV. stoletju, so se ljudje čutili še najbolj varne za močnim obzidjem in v območju utrjenih gradov. Zato so si avguštinci skušali poiskati varnejše bivališče in l. 1494 so se preselili v najstarejši mestni del, kjer stoji zdaj šentjakobska cerkev. Valvasor upočasuje, da je cesar Maksimilijan ukazal predreti njihov samostan (s cerkvijo vred) pred spitalškimi vrati, da bi poslopje ne nudilo zavetja Turkom. V starem delu mesta so avguštinci ostali le do l. 1553, ko so se preselili v Fiumo. Ko so se naselili v

staremu delu mesta, tam najbrž še ni bilo cerkve in so si jo morali šele sezidati. Samostan in cerkev so prodali, ko so se izselili, cesarju Ferdinandu I., ki je v samostanu ustanovil hospital, »špital«, to se pravi zavetišče za revne, urejeno podobno kakor je bil znani meščanski špital. Ustanova pa ni dolgo delovala.

Jezuitska četrt

L. 1597 je nadvojvoda Ferdinand, vnuk cesarja Ferdinanda I., povabil v Ljubljano jezuite, ki bi naj zopet pridobili prebivalce za katoliško vero ter zatrli protestantizem. Jezuiti so se naselili najprej na sedanjem Vodnikovem trgu, v starem franciskanskem samostanu. Franciskani so bivali v tem samostanu do protestantskih časov, nakar je ostalo poslopje menda nekaj časa prazno. Jezuiti s tem poslopijem niso bili posebno zadovoljni in sklenili so, da si sezidajo lep samostan. V okolici prvotne cerkve v šentjakobskem okraju so pokupili okrog 30 hiš, da so tako pridobili veliko stavbišče. Te hiše so podirli z nekdanjim avguštinskim samostanom in cerkvijo vred. Začeli so z denarjem, ki se je stekal iz odkupnin protestantov. Nadvojvoda Ferdinand je stopil zelo trdo na prste protestantom. Če se niso hoteli spreobrniti, so se pravi, postali katoličani, ko morali zapustiti deželo in plačati od vsega premoženja, premičnin in nepremičnin, 10% odkupnine. Mnogi protestanti so bili bogati, zato se je zbral precej velik sklad iz odkupnin. Ta denar je služil za utrjevanje katolištva, zato so ga lahko uporabljali jezuiti. Zato so lahko sezidali res lep samostan in mogočno cerkev.

Cerkev sezidana l. 1615

Temeljni kamen šentjakobske cerkve je položil škof Tomaž Hren l. 1611. Hrenove zasluge za zatiranje protestantizma pri nas so znane. Cerkev je bila blagoslovljena leta 1615. Jezuiti so še vedno zidali in njihova poslopja so zavzela sčasoma velik prostor med Ljubljano, Zabajakom, Rožno ulico in cerkvijo. Poslopja so stala tudi tam, kjer je zdaj trg. Jezuitska cerkev je bila tedaj največja in najlepša cerkev v Ljubljani. Vedeti moramo, da so vse večje ljubljanske cerkve zidali šele pozneje, in sicer: franciskanska l. 1640 (pred 202 leti), stolnica l. 1706, šentpetrsko 1730 in uršulinsko l. 1748. Čeprav je šentjakobska cerkev ena najstarejših v Ljubljani, vendar ni stara v celoti in je bila znatno spremenjena po potresu, ko so tudi podirli en zvonik. Prvotno je imela dva zvonika. Ko je bila cerkev sezidana, vendar niso bila še dolgo končana notranja dela. Poslej jezuiti niso imeli več toliko denarja, ker so se protestanti že izselili in odkupnine niso več pritekale.

Zgodovina Marijinega kipa na trgu

Zanimiva je zgodovina Marijinega kipa, ki stoji na Sv. Jakoba trgu. L. 1664 je kuga, ki je zahtevala mnogo žrtvev med deželami, prizanesla Ljubljani in deželni stanovni so zaradi tega sklenili postaviti spominski kip. O tem piše tudi Valvasor, ki je izdelal načrt za podstavek, stebel in podobno, cesar dandanes marsikdo ne ve več. Obljuba pa ni bila dolgo izpolnjena in najbrž bi celo pozabili nanjo, ko bi se l. 1679 zopet ne razširila kuga. L. 1680 so posta-

vili končno podstavek za kip in naslednje leto je ljubljanski zvonar Schlags vill bronasti Marijin kip, ki so ga postavili na visoki stebel l. 1682. Na podstavku so postavili še kamnite kipe štirih svetnikov: Jožefa, Leopolda, Ignacija in Franciška Ksav. L. 1844 so kip spravili v cerkev, ker je bil spomenik zelo poškodovan. Postavili so ga na zunanji stebel šele l. 1870. Pred leti, ko je bil reguliran trg, so spomenik delno spremenili po Plečnikovem načrtu ter ga temeljito popravili. Prvotno spomenik ni stal na sedanjem prostoru, temveč pred cerkvijo. Na sedanje mesto so ga postavili l. 1870.

Največji ljubljanski požar

Največji ljubljanski požar je Ljubljana najbrž doživela l. 1774, ko je pogorel velik jezuitski samostan in velik del šentjakobskega okraja. Goreti je začelo v Krakovem, kjer je pogorelo 51 hiš. Čeprav so bile krakovske hiše majhne, lahko sprevidimo že iz tega, da je bil požar v resnici velik. Bil je tako silen, da se je razširil čez Ljubljano na desni breg. V šentjakobskem okraju je pogorelo 58 poslopij. Razen samostana je pogorela tudi cerkev. Gorelo je tako silno, da so se v zvonikih stopili zvo, novi. Pogorela so vsa jezuitska poslopja, med njimi tudi gimnazija. To je bila prva ljubljanska gimnazija. Tedaj pa ni bilo več jezuitskega reda, ki je bil razpuščen leto

Železniški promet jugovzhodne Evrope

Enakomerna razdelitev tovora na vsa prometna sredstva in proge

V sedanji vojni so močno obtežene železnice jugovzhodne Evrope, posebno vzvojni park. Obratni stroški so se znatno povečali, ker so bile zvišane cene in plače. Zato so morale železnice upravnice ponovno zvišati prevozne tarife. Položaj železnice v jugovzhodni Evropi se je poslabšal zaradi tega, ker so dohodki nazadovale, izdatki pa narasli. To velja za one proge Hrvaške, Srbije in Grčije, po katerih je promet kolikor toliko ovrzan, ker so bile med vojno poškodovane. Še bolj kakor na notranji je pa vplivala vojna na meddržavni železniški promet.

Zo pred vojno se je čutilo hudo pomanjkanje vagonov. Potem sta pa prišla še dva udarca. Jeseni 1939 sta se zaprla Gibraltar in Calais, v juniju 1940 pa se Sredozemsko morje. Tako so morale večino tovora prevoziti železnice. Železniški tovorni promet se je silno povečal in posledica tega je bila, da se je čutilo pomanjkanje vagonov še bolj kakor prej. Vagoni, ki prevažajo blago iz ene države v drugo, ostanejo namreč dolgo zunaj. Poleg tega so bile podlone železniške proge močno preobremenjene. Da bi se njihova kapaciteta prilagodila velikim zahtevam, je Nemčija v vsem svojem prometu z državami jugovzhodne Evrope, izveniš Madžarsko, pa tudi v tranzitnem prometu med jugovzhodnimi ter severnimi

dni pred požarom. Vse jezuitsko premoženje je prevzela država, to se pravi vsa poslopja v šentjakobskem okraju in razen tega Pleterje na Dolenskem, podturnsko graščino in razna manjša posestva. Jezuitska poslopja je država prodala in samostan s svojimi zavodi v šentpetrskem okraju je prešel v last verskega zaklada. Po požaru niso več pozidali nobenega jezuitskega poslopja razen gimnazije. Odstranili so razvaline ter tla zravnali. Zemljišča so delno razprodali, delno pa prepustili mestni občini za novi trg. Vsa okolica trga je bila sezidana pozneje. Tudi Virantova hiša je bila sezidana po požaru (l. 1832) in ne del starih samostanskih poslopij. Pač pa so pozidali izmed osmih pogorelih hiš na vogalu Trubarjeve ulice dve hiši. Pogorišče ostalih 6 hiš je kupil Gruber, ki je obljubil, da bo sezidal šolo za »mehanike in hidravlične študije«. Zato so ga oprostili zemljiškega davka. Gruber je v resnici sezidal lepo poslopje, a ni dolgo poučeval, zato so ga dožili, da je bila njegova šola le preteza, da se je otrese plačevanja davkov. Jezuitska gimnazija je stala, kjer je zdaj šola. Gimnazija se je preselila l. 1798 na Vodnikov trg v stari franciskanski samostan, ki so ga pa morali že prej temeljito popraviti ter prezidati. V opuščeno šentjakobsko šolsko poslopje se je preselila »glavna« ljudska šola, ali »normalka«, vendar je šola zavzemala le manjši del poslopja. Cerkev je bila reka let opustošena, preden so jo popravili. Takoj po požaru je niso niti zasilo pokrili.

Ustanovitev župnije

Ne drži, da je bila župnija ustanovljena šele po obisku Jožefa II.; cesar se je namreč l. 1784 na povratku iz Italije ustavil v Ljubljani in ob tej priliki si je tudi ogledal šentjakobsko cerkev. Nekateri mislijo, da je bila župnija ustanovljena ob tej priliki, v resnici je pa ustanovitev dovolil že l. 1783. Ustanovitev župnije je bila dovoljena z župnikom in štirimi kaplani. V začetku je imela župnija hude težave, kakor tudi druge tedaj ustanovljene župnije, ker ni imela dohodkov. Niso niti vedeli, kje naj nastanijo duhovščino, ker niso imeli župnišča. Bilo je sproženo več predlogov o prezidavi okoliških hiš. Končno so oblasti l. 1785 kupile napol podroto hišo na vogalu Rožne in Florijanske ulice, a poslopje je bilo treba seveda najprej temeljito popraviti. Kot zanimivost naj omenimo, da je bil župnik instaliran cesarski pisarni v »kresiji« (okrožni urad, pouderen gubernij), ker niso še imeli župnišča. Župnija si je nekoliko opomogla šele z razprodajo inventarja slabo ohranjene cerkvice na Rebrici. Ta cerkev, posvečena sv. Rozaliji, sv. Eliji in Donatu, je bila sezidana l. 1708. Ob ustanovitvi šentjakobske župnije, ko je postala njena podružnica, je bila zelo zamarnjena in je ni več kazalo obnoviti. Župnija je prevzela od cerkvice še dve ustanovi. Župnijsko gospodarstvo je bilo urejeno, ko so župniji dodelili tudi sklad, ustanovljen že v jezuitski dobi za vzdrževanje cerkvenega petja in glasbe, in sicer v znesku 10.000 gld. — (Podatki po Iv. Vrhovcu in Valvasorju.)

med Nemčijo in Grčijo na pet držav povečala tarifno kilometrsko razdaljo zlasti v prometu z Bolgarijo. Na drugi strani so se pa znižali na podaljšanih nemških progah preko južne Koroske in Gorenjske potom močnejše depresije prevoznih stroškov, kar pa nikakor ni prineslo izenačenja s podražitvijo prevoza na ostalih progah do Bolgarije. Odločilno so se pa znižali prevozniki stroški iz Nemčije v Rumunijo po progi Vratislava-Cernovice. Za nemške železnice veljavne blagovne tarife so bile namreč razširjene tudi na Galicijo.

Preskrba Slovaške z maščobami

Slovaška si hoče zagotoviti za letošnjo jesen in zimo dobro prasičko krmo. Zato je vlada izdatno podprla pridelovanje prasičje krme. Slovaška potrebuje 528.000 metr. stotov maščobe, če je računamo 20 kg na vsakega prebivalca. Po uradnih podatkih bo odpadlo od tega 238.500 stotov ali 45% na maslo, 185.500 stotov ali 35% na rastlinske maščobe, 79.500 ali 15% na svinjsko mast in 26.500 stotov ali 5% na druge maščobe. Za potrebnih 185.500 stotov rastlinske maščobe je potrebno 46.475 ha polja. Da se to doseže mora vsak kmetovalec, ki ima nad 70 ha zemlje zasejati najmanj 20% svojega polja z ogrščico. Vsega polja z ogrščico mora biti zasejanega 4000 ha.

Krme potrebuje Slovaška približno za 650.000 prasičev, ki bodo dali nad 80.000 metr. stotov masti, če bo zaklana le polovica. Mleka ima Slovaška letno na razpolago 630 milijonov litrov in iz njega se lahko izdela 220.500 stotov masla. Ker daje slovaška krava samo 1200 do 1300 litrov mleka letno si vlada prizadeva povzdigniti tudi živinorejo, tako da bodo dajale krave vsaj po 1600 litrov letno. Ustanovljenih bo več novih mlekar, da bo mogoča izkoristiti še večje količine mleka kakor doslej. Še nedavno so predelovali slovaška mlekarne samo 10% mleka. Prizadevanje vlade gre za tem, da bi šla skozi mlekarne pretežna večina mleka.

250 skladišč krompirja

Da bi se v bodoče zapolnile vrzeli v preskrbi prebivalstva s krompirjem, je segla glavna nemška zveza v to gospodarsko panogo po posebnih ukrepih. Ob sodelovanju s pristojnimi državami in mestnimi oblastmi si zdaj prizadeva povečati zlasti v večjih mestih možnost skladiščenja krompirja. V ta namen bodo prezidane velike garaže, razni paviljoni in druga poslopja, v katerih bodo urejena skladišča za krompir. Poleg tega bodo pa sezidali 250 novih skladišč v vseh večjih mestih Nemčije. Nekaj skladišč že grade. Potrebna denarna sredstva bo dala na razpolago država. Stavbišča morajo pa preskrbeti mestne občine. Poslopja bodo zgrajena po enotnem načrtu in v vsakem bo prostora za 100 ton jedilnega krompirja. Po možnosti naj bodo skladišča priključena železniškemu prometu, da se bo rabilo čim manj prevoznih sredstev za spravljjanje krompirja v skladišča.

Tujski promet Madžarske

Navzile vojni narašča tujski promet na Madžarskem. Inozemskih gostov seveda ni, če ne računamo tistih inozemcev, ki prihajajo na Madžarsko po poslovnih opravkih. Pač se je pa domači tujski promet precej povečal. Madžarska se je znatno razširila, ker so ji bile priključene nove pokrajine. Na drugi strani pa madžarski letoviščarji ne morejo potovati letos v inozemstvo in so navezani na domača letovišča. V primeri z lanskim letom se je število gostov v Budimpešti povečalo za dobro tretjino. Približno tako je narasel tudi tujski promet v raznih kopališčih in letoviščih. Posebno ugoden je položaj letovišč ob Blatnem jezeru, kjer se je povečalo število gostov v primeri z lanskim letom za dobro četrtino.

NA PLESU

— Gospodična, vi ste najlepša v tej dvorani.
— Bežite no, vsi moški ste enaki. Kdo ve, kolikim ste že zatrijevali lito.
— Še nobeni drugi, verjemite mi. Prav kar sem prišel.

NI RES

— Evo, žena, kako krivični so ljudje, ki trdijo o nas profesorjih, da smo raztreseni. Danes sem bil na mnogih krajih, pa sem se vendar vrnil z dežnikom.
— Da, toda davi si odšel z doma brez dežnika.

V ŽENITNI POSREDOVALNICI

— Rekli ste mi, da dama, ki mi jo priporočate, nima nobenega nedostatka. A davi, ko sva se seznanila, sem takoj opazil, da ima grbo.
— Saj to vendar ni nedostatek.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

Vzpela sva se po stopnicah do veže, kjer sem takoj pozvonila in naročila čaj.

XII.

Gospa Danvers je živela zelo samotno, tako da sem jo le redko videla. Po telefonu me je sicer vsak dan poklicala, kadar sem bila v jutrnji sobi, in mi predložila jedilnik v odobritev, a to je bilo formalnost, in najini odnosi niso segali dalj. Dobila je bila spletišče za mojo osebno potrebo: dobro srčno, mirno, lepo vzgojeno dekle, hčer siromašnih roditeljev s pristave. Ime ji je bilo Klarisa; v službi ni bila hvala Bogu še nikjer in se ni delala važne, da bi mi zrasla nad glavo. Narobe, bila je menda edina oseba v vsej hiši, ki sem ji zbužala spoštovanje. Zanj sem bila gospodinja, bila sem gospa de Winter. Čenče drugih ljudi ji niso šle prav nič do živega. Ker je bila odrasla pri teti, ki je živela v okolici, kakih petnajst milj od nas, in je bila šele nedavno prišla v hišo, se ji je zdel Manderley v nekem oziru takisto nov kakor meni. Z njo mi je bilo kar prijetno. Nisem se ji bala reči: »Oh, Klarisa, kaj bi mi hoteli zakrpati to nogavico?«

Alisa, hišna sobarica, je bila zelo visoka. Svoje dnevne in nočne srajce sem rajši skrivaj jemala iz

predalov in jih sama popravljala, kakor da bi prosila njo. Nekoč sem jo zalotila z mojo srajco preko komolca, ko je ogledovala preprosto blago in čipke za vratom. Malone ogorčena se mi je zdel, prav kakor bi šlo za njen osebni ugled. Nikoli ne bom pozabila njenega obraza. Do tistih dob se nisem bogve kaj brigala za svoje perilo. Da je bilo le snažno in v redu, kakovost blaga in čipke, ali so ali jih ni, se mi niso zdele zelo važne. Neveste, ki v romanih čitamo o njih, imajo bale, vsega je na prebitek, a jaz nisem nikoli mislila na to. Alisin obraz je bil zame hud pouk. Hitro sem pisala neki londonski tvrdki po katalogu o finem perilu. Ko sem izbrala, kar je bilo treba, pa ni bila Alisa več v moji službi in Klarisa je bila stopila na njeno mesto. In kupovanje novega perila samo zaradi Klarise se mi je zdelo nepotreben izdatek, tako da sem »ložila katalog v predal in nisem več pisarila v London.

Katerikrat sem se vpraševala, ali je Alisa povedovala drugim o mojem perilu in ali ni »talilo to v poselskih sobah predmet vsakdanjih razgovorov, nevaren predmet, ki ženske tiho šušljaje o njem, kadar jih moški ne slišajo. Alisa je bila preoščabna, da bi ji bilo za šalo. Da bi med njo in Frithom kdaj padla beseda o srajcah, si nisem mogla misliti.

Ne, moje osebno perilo je bilo vse prevažna točka obtožnice. Bilo je tako rekoč razlog za ločitev, zasade med štirimi stenami... Vsekake sem se oddahnila, ko je Alisa prepustila svoje mesto Klarisi. Klarisa ne bi bila nikoli zmožna razločiti prave

čipke od ponarejenih. Gospa Danvers je bila zelo pametna, ko jo je izbrala zame. Očitno je menila, da sva ustvarjeni druga za drugo. Zdalj, ko sem poznala vzrok njene mrznje in zamere proti meni, sem se čutila nekoliko bolj pomirjeno. Vedela sem, da ne sovražijo toliko mene, kolikor to, kar predstavljam. Kdor koli bi bil zavzel Rebekino mesto, bi jo bil navdajal z istimi čustvi. Tako sem vsaj razumela Beatrino govorjenje tisti dan, ko je bila pri nju na kosilu.

»Mislija sem, da veste,« je bila rekla. »Rebeka je oboževala; da, to je prava beseda...«

Tistokrat so me te besede ranile. Zadele so me kakor nepričakovan udarec. Ko sem pa zdaj mislila na to, se gospe Danversove nisem več tako bala kakor prve dni. Celotno smililo se mi je začenjala. Gotovo ji je bilo zmerom hudo, kadar me je imenovala »gospo de Winter«; vsako jutro, kadar je govorila z menoj po hišnem telefonu in sem ji odgovarjala »Da, gospa Danvers,« se je morala spomniti nekega drugega glasu. Kadar je šla po sobah in srečevala moje sledove, čepico na sedežu v oknjaku ali torbico s plenjenjem na kakem stolu, ji je misel gotovo poletela k nji, ki je živela tu pred menoj. Jaz nisem nikoli poznala Rebeka... Ona je poznala Rebekino korak in njen glas. Poznala je barvo njenih oči, njen nasmeh in njene lase, kakšni so bili, če si se jih dotaknil. Nič nisem vedela o teh stvarih, nikoli nisem nikogar izpraševala o njih, a časih sem čutila, da je Rebeka zame takisto živa kakor za gospo Danversovo.

Frank mi je bil priporočil, naj pozabim minuloost, in res sem bila vsa voljna, da jo pozabim. Toda Frank ni bil kakor jaz prisiljen, da bi sleherni dan sedel v jutrnji sobi in se dotikal peresnika, ki ga je ona držala med prsti; njemu ni bilo treba držati roko na pisalni mapi in ves čas strmeti v visoko, poševno pisavo napisov na predalih. On je živl, ne da bi gledal svečnike na marmornatem kamninu, uro, vazo s cveticami in slike po stenah; ni se mu bilo treba vsak dan spominjati, da je bilo vse to njeno, da je vse to ona izbrala in da vse to ni moje, oh ne. Franku ni bilo treba sedeti za mizo na njenem prostoru, rabiti nož in vilice, ki jih je ona držala v rokah, in piti iz njenega kozarca. Ni si ogrinjal ramen s plašč, ki so bili nekdanj Rebekini; on ni vlačil iz žepa s čipkami obrobjenih rutic. Frank ni kakor jaz vsak dan prestregel slepih oči stare pisce, ki je v knjižnici vzdignila glavo iz svojega jerbasa, kadar je začela moj ženski korak, in jo takoj nato spustila nazaj, ko ji je voh povedal, da nisem prava.

To so bile drobne, brezpomembne, da, neumne malenkosti, a jaz sem jih videla, slišala in čutila. Moj Bog, saj nisem hotela misliti na Rebeko, želela sem le, da bi bila srečna in da bi osrečila Maksima. Druge želje v mojem srcu ni bilo. Toda kaj sem mogla za to, če me je preganjala v mojih mislih in sanjah? Kaj sem mogla za to, da sem se v Manderleyu, ki je bil vendarle moj dom, čutila gostjo — gostjo, ki samo čaka, da se vrne gospodinja?